

Narodni park Vanoise: nova listina želi utrditi solidarnost med parkom in občinami.

Narodni park v središču razprav

Narodni park Vanoise v Savoji ima novo listino, ki so jo več kot pet let pripravljali predstavniki politike, gospodarstva in civilne družbe. Dokument so podprle okoljske organizacije, a obenem izrazile nezadovoljstvo zaradi preskromne učinkovitosti, ki bi jo praviloma tak dokument moral imeti. Kljub temu ga občine ne želijo podpisati. Kamen spotike je torej 240 strani obsegajoča listina. Francoska vlada je zavarovanim območjem z zakonom iz leta 2006 zagotovila več pristojnosti pri upravljanju. Povedano z drugimi besedami: 29 občin, ki predstavljajo Vanoise, najstarejši narodni park v Franciji, je listino izdelalo v sodelovanju s predstavniki državnih organov, politike, okoljevarstvenih organizacij in zaposlenih v parku. Upravni odbor parka, v katerem sedijo večinoma predstavniki občin, je dokument sprejel marca, spomladi pa naj bi vsaka občina na referendumu odločala o tem, ali bo k listini pristopila. Večina občin je že napovedala, da listine ne bo podpisala.

Občinam je treba zagotoviti več vpliva pri odločanju

Narodni park bo prihodnje leto praznoval 50. obletnico. Za jedro cono obstajajo pravila že od samega začetka, ne pa tudi za preostala območja parka. Dokument naj bi bil podlaga za trajno sodelovanje med posameznimi občinami in parkom, prav tako naj bi opredelil skupne prednostne naloge. "Gre za solidarnost med narodnim parkom in občinami v njegovi okolici," je prepričan direktor narodnega parka Emmanuel Michau. Če občine listine ne bodo podpisale, park ne bo imel pristojnosti na posameznih delih občin. Torej ne bo podpore, projektov, prav tako ne bo denarja. "V tem primeru bi to bil korak nazaj, delati bi morali po posebnem akcijskem programu." Nekateri bi se s tem kar strinjali, saj jih skrbi lasten gospodarski razvoj in vmešavanje v urbanistično načrtovanje. Na park mejijo namreč pomembna zimskošportna središča.

Neučinkovita listina

Do politike so kritični predvsem v okoljskih organizacijah. Občine so sodelovale pri pripravi listine, vse, kar je bilo sporno in vizionarsko, je bilo iz besedila črtano že med težavnimi razpravami. "Listina mora biti instrument za razvoj zavarovanih območij, ki bo ustrezal tudi njihovi posebni vrednosti," pojasnjuje Vincent Neirincq iz organizacije Mountain Wilderness France.

Zadnjo besedo imajo prebivalci: že v prvih dveh tednih v oktobru je skoraj 6.000 ljudi iz celotne Francije podpisalo spletno petico, ki občine poziva k sprejetju listine. Konec decembra bodo v okviru javnega posvetovanja svoje mnenje izrazili tisti, ki živijo na območju parka. "Narodni park se tiče nas vseh," opozarja Michau, "zato je pomembno, da pri tem sodelujejo državljani."

Viri in večinformacij na: www.avaaz.org/fr/petition/Appel_pour_la (fr), www.ledauphine.com/savoie/2012/10/09 (fr), <http://charte.parcnational-vanoise.fr/fr/calendrier> (fr)

Stališča CIPRE

Častni pozdrav novi makroregiji: Svet ministrov EU bo že 14. decembra obravnaval predlog regij za vzpostavitev alpske makroregije.

S polno močjo proti Bruslju? Da, a s pametnim upravljanjem!

Treba je priznati, da je deželni glavar Tirolske Günther Platter zelo impresivno organiziral kongres alpskih držav in regij, ki se je odvijal 12. oktobra 2012 v Cesarski palači v Innsbrucku. Konferenca se je začela z obredom, ki je v deželi povsem običajen: zveznega kanclerja Heinza Fischerja in predstavnika Evropske komisije Johannesa Hahna so sprejeli s častno četo, pozdravnimi salvami in godbo na pihala. Ubrani orkester predstavnikov vlad vseh alpskih regij je alpskim državam in Bruslju v en glas in nedvoumno zaigral marš v podporo novi alpski makroregiji. Nazorneje enotne volje ob 40. rojstnem dnevu Delovne skupnosti alpskih dežel ne bi bilo mogoče izraziti.

Svet ministrov EU naj bi predlog regij za ustanovitev alpske makroregije obravnaval že 14. decembra, seveda če ga bodo alpske države članice EU brezpogojno podprle. O dokumentu, ki vsebuje pobudo alpskih regij in je bil sestavljen v naglici, morajo zdaj razpravljati še pogodbenice Alpske konvencije. Predlog vsebuje sicer povsem dobre pristope, kot je preusmeritev alpskega tranzitnega tovornega prometa na železnice, je pa še

vedno preveč razdrobljen in ni usklajen s cilji Alpske konvencije. Zadnji čas je, da tudi alpske države vstopijo na ekspresni vlak, ki jih bo odpeljal v makroregije - če želimo, da bi regije resno upoštevale Alpsko konvencijo. Vlade držav Francije, Lihtenštajna in Avstrije so v Innsbrucku že izrazile svojo podporo pobudi. Prav anahronistične se ob tem zdijo najnovejše odločitve italijanske vlade, ki namerava pristojnosti regij omejiti ne le v finančnem smislu, ampak tudi pri čezmejnem transnacionalnem sodelovanju. Nedvoumno kritiko italijanski vladi - ta v Innsbruck ni poslala svojih predstavnikov - so izrekli samozavestni predstavniki severnoitalijanskih regij, ki so se skupaj opredelili za sodelovanje v prihodnji alpski makroregiji. CIPRA pozdravlja načrt za alpsko makroregijo; s svojimi mrežami bo tudi aktivno sodelovala pri oblikovanju nove strategije. Pogoji za to so zlasti proces sodelovanja z vsemi najpomembnejšimi akterji kot tudi upoštevanje federalističnih struktur in neenakih okvirnih pogojev, ki veljajo za metropole in gorska območja. Kar pa zadeva ključna vprašanja, kot so podnebne spremembe in energija, bo CIPRA vztrajala, da imajo prednost zmanjšanje porabe energije in ukrepi za povečanje energijske učinkovitosti - in to v nasprotju z željami različnih alpskih regij in alpskih držav, ki bi rabo vodne energije izkoristile do zadnje kaplje alpskih vodotokov. CIPRA pa je kritična tudi do navdušenja nad uporabo že kar a priori okolju prijaznih vetrne in sončne energije ter energije iz biomase, ko se njihova raba spodbuja ne glede na posledice za pokrajino in habitate. Kljub vsej naklonjenosti do obnovljivih virov energije je treba te premišljeno uporabljati, v posameznih primerih šele takrat, ko projekt uspešno prestane celovito presojo vplivov na trajnostni razvoj. Viri in več informacij na: <http://tirol.orf.at/news/stories/2554210/> (de), www.cipra.org/sl/zamedije

Novice iz Alp

Gradnja avtoceste Alemagna pokopan projekt?

Kot je pred kratkim izjavil italijanski minister za okolje Corrado Clini, je predvidena gradnja novega avtocestnega odseka od Belluna dalje, povezave z avstrijsko stranjo pa ne bo. V Kartitschu/A so projekt Alemagna zavrnil s sklepom.

Avtocestna povezava z Avstrijo oziroma Nemčijo, za katero si prizadeva dežela Veneto, ne bo zgrajena, je konec septembra dejal italijanski okoljski minister Corrado Clini v okviru prireditve Expodolomiti. Po njegovih besedah si prejšnje vlade projekta Alemagna niso postavile za svoj cilj, prav tako projekt ni v skladu s prometnim protokolom Alpske konvencije, katerega ratifikacijo ravnokar pripravlja italijanski parlament.

Clini je tudi povedal, da je gradnja okoli 20-kilometrskega odseka na avtocesti A27 od Belluna dalje strateška infrastruktura. Pri gradnji bodo upoštevali potrebe okolja in tamkajšnjih prebivalcev. Krajevna združenja in okoljske organizacije projekt že dolgo kritizirajo, saj je gradnja novega odseka po njihovem prepričanju nepotrebna, nevarna in draga.

Junija je občinski svet avstrijske občine Kartitsch sprejel resolucijo proti projektu Alemagna, s katero so v skrbi za ohranitev naravnega in življenjskega prostora čezmejni cestni projekt odločno zavrnil.

Avtocesta Alemagna naj bi Benetke neposredno povezala z Münchnom. Trasa današnje ceste A27 poteka od kraja Mestre do Belluna.

Viri in več informacij na: <http://corrierealpi.gelocal.it/cronaca/2012/09/30> (it), www.peraltrestrade.it/download/com-stampaPAS (it), www.raiffeisenbank.kartitsch.at (de), <http://tirol.orf.at/m/news/stories/2527459/> (de)

Zmaga francoskega steklenega stolpa na evropskem solarnem dekatlonu

Na mednarodnem tekmovanju Solar Decathlon Europe 2012 je zmagala ekipa študentov iz francoske regije Rona - Alpe: za prestižno nagrado so se potegovali s konstrukcijo steklenega stolpa z vrtom, ki lahko potrebe po energiji v celoti krije s sončno energijo.

Solar Decathlon je v svetu najpomembnejše in tudi najzahtevnejše tekmovanje na področju solarne in trajnostne gradnje, ki se ga udeležujejo ekipe različnih univerz in inštitutov. Na letošnjem "solarnem deseteroboju" so zmagali študentje iz regije Rona - Alpe. Zmagovalni projekt grenobelske univerze, Canopea, je desetnadstropna bivalna enota, v kateri je vsako nadstropje eno stanovanje, v zadnjem nadstropju pa je skupni prostor. Dovolj prostora je tudi za manjše vrtove. Na strehi je nameščen sistem fotovoltaičnih panelov. Canopea je energijsko samozadostna, saj potrebe po energiji v celoti pokriva iz sončne energije.

Mednarodno tekmovanje, za katero je pobudo dalo ameriško ministrstvo za energijo, poteka od leta 2002 vsako drugo leto. Udeležuje se ga dvajset univerz. Tekmovalne ekipe morajo v 13 dnevih postaviti 75 kvadratnih metrov veliko hišo, ki so jo zasnovali predhodno. Edini dovoljeni vir energije je sonce. Zgradbe se preizkusijo, ocenjevanje pa poteka v desetih kategorijah (med drugim se hiše ocenjujejo glede na tržnost, koncept svetlobe in tehnološko izvedbo). Namen je združiti merila za ocenjevanje arhitekture in energijske učinkovitosti.

Vir in nadaljnje informacije: www.solardecathlon.fr/ (fr), www.youtube.com/watch?v=p28tFxd9MZY (en), www.wat.tv/video (fr)

Načrti za ureditev dostopnosti do pogorja Piz Val Gronde odobreni

Skoraj tri desetletja je trajal spor zaradi gradnje 1,3 km dolgega smučišča z vzpenjačo na pogorju Piz Val Gronde. Projekt, ki so ga oblasti pred kratkim odobrile, sicer za turizem nima kakšnega posebno odločilnega pomena, zato pa sta velika njegov simbolični učinek in škoda, ki jo projekt povzroča naravi.

Gre za nekakšen prestižni projekt na Tirolskem, pri katerem so turistični delavci vztrajali skoraj tri desetletja: z gradnjo smučišča z vzpenjačo bi zagotovili dostopnosti do območja avstrijsko-švicarske mejne gore Piz Val Gronda. Potem ko so odgovorni premaknili območje habitatov skalnega jereba in se izognili območjem z rastišči ogroženih rastlinskih vrst, se je za projekt širitve in povezave s smučiščem v Ischglu - to naj bi stalo med 11 in 15 mio. evrov - po treh neuspelih poskusih zdaj le prižgala zelena luč. Gorske železnice na Silvretti so tako poleg obstoječih 238 kilometrov smučišč pridobile še 1,3 km smučišča.

Tirolski deželni urad za okolje, okoljske organizacije in planinska društva projekt odločno zavračajo, saj ta uničuje doslej neokrnjeni naravni in življenjski prostor. Avstrijska planinska zveza je že napovedala, da se bo pri Evropski komisiji pritožila zaradi kršitve določb Protokola Alpske konvencije o varstvu tal. Organizacije se bojijo, da bo prišlo do učinka domin, kar bo ustvarilo vrzeli, ki bodo omogočile urejanje dostopnosti tistih območij, ki so bila prvotno nedotakljiva. Tirolska turistična organizacija, organ, ki ga sestavljajo predstavniki turističnih zvez, dežele in gospodarske zbornice, je tako že izrazila zahtevo po novih povezavah med smučišči.

Viri in več informacij na: www.alpenverein.de/presse (de), www.tt.com/%C3%9Cberblick/Wirtschaft (de)

Kakovost življenja in arhitektura v gorskih vaseh

Evropska nagrada za obnovo vasi in program za ponovno oživitev arhitekturne dediščine Italijanske zveze za gorske občine - kratka predstavitev dveh pobud za podporo občinam.

Graubündenska občina Vals je septembra prejela evropsko nagrado za obnovo vasi. Vals je nagrado prejel tudi zato, ker prebivalcem omogoča, da sooblikujejo razvoj domačega kraja, pa tudi za visoko kakovost življenja, trajnostno naravnano gospodarstvo in samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov. Vals je tako kot avstrijski Langenegg, zmagovalna občina v letu poprej, član Omrežja občin "Povezanost v Alpah". Nagrado od leta 1990 dalje vsako drugo leto podeljuje Evropska delovna skupnost za razvoj podeželja in obnovo vasi. Nagrajene občine imajo skupno točko, saj si višjo kakovost življenja prizadevajo doseči z uresničevanjem trajnostnega razvoja in sodelovanjem prebivalcev v procesih odločanja in upravljanja. Namen razpisane nagrade je podpreti izmenjavo med občinami in poudariti pomen podeželja.

Italijanska zveza gorskih občin (UNCHEM) pa je pred kratkim začela izvajati program, s katerim želijo ponovno oživiti arhitekturno dediščino v manjših krajih. Od približno 500 predloženih kandidatur jih je izbor uspešno prestalo 300. Obnove bodo sedaj deležni zaselki, ki so pripravljeni izvajati nove koncepte turističnega razvoja, nasprotujejo pa konceptu počitniških stanovanj. Pri izboru je bil merodajen tudi njihov pomen za kmetijstvo, pašništvo in gozdno gospodarstvo. Zasebna podjetja imajo za delovanje na voljo tri milijone evrov. Program predvideva sodelovanje med zasebniki, občinami, torinsko univerzo in obrtnimi podjetji.

Viri in več informacij na: www.uncem.piemonte.it/News.php?id=147 (it), www.landentwicklung.org/website/output (de)

Švica bo dobila novo strategijo energetskega razvoja

Leta 2050 bo Švica porabila manj električne energije kot danes, saj bo skoraj v celoti prešla na obnovljive vire energije. Ambiciozna vizija je sedaj ubesedena v osnutku Energetske strategije 2050, a z nekaj pomanjkljivostmi.

Nižja poraba energije, več električne energije iz obnovljivih virov, ekološka davčna reforma: vse to zahteva Energetska strategija 2050, ki jo je švicarska vlada javnosti predstavila konec septembra. Namen ukrepov, kot jih navaja osnutek zakona, je nadomestiti jedrsko energijo z obnovljivimi viri energije in povečati energijsko učinkovitost. Državljeni Švice naj bi tako do leta 2035 porabili povprečno 35 odstotkov manj energije kot leta 2000. Večjo energijsko učinkovitost naj bi dosegli predvsem s strožjimi predpisi za nove gradnje in prenovo obstoječih zgradb. Obseg proizvodnje električne energije iz vodne energije se bo povečal, zagotoviti bo treba več subvencij za obnovljive vire energije. Švicarska vlada je poleg tega zadolžila finančno ministrstvo za izdelavo študije o ekološki davčni reformi v roku enega leta. "Strategija energetskega razvoja postavlja mejnike," so prepričani v WWF, vendar pa skupaj z drugimi okoljskimi organizacijami negativno ocenjujejo prepočasno izvajanje postopka.

Okoljske organizacije so omenile tudi nevarnost, da bi ambiciozno zasnovana strategija spodkopala obstoječo zakonodajo. Dokument, denimo, predvideva, da mora širjenje obnovljivih virov energije v prihodnje postati nacionalni interes, biti mora torej najmanj enakovredno ali celo večvredno od interesov varstva okolja in pokrajine.

"Zavarovana območja obsegajo le nekaj odstotkov švicarskega državnega ozemlja, teh pa v nasprotju z energetskimi objekti ni mogoče premikati," pravijo v BirdLife Schweiz.

Švicarska politika, gospodarstvo in civilna družba morajo svoja stališča o osnutku zakona oblikovati do konca januarja prihodnje leto, nato pa bo predlog poslan v obravnavo švicarskemu parlamentu.

Viri in več informacij na: www.bfe.admin.ch/themen/00526/00527/index (de), www.tagesschau.sf.tv/Nachrichten/Archiv/2012 (de), www.birdlife.ch/de/content (de), www.wwf.ch/de/aktuell/medien/?1642 (de)

Prireditve

60. letnica CIPRE, vabilo na praznovanje. 19.10.2012.
Bovec/SI. Jezik: sl. Organizira: CIPRA Slovenija, društvo za varstvo
Alp, Ljubljana/SI. [Več o tem »](#)

**Okrogla miza 'funkcionalne regije - izziv prihodnjega
razvoja slovenja'.** 23.10.2012. Univerze v Ljubljani/SI. Jezik: sl.
Organizira: SI. [Več o tem »](#)

SusCon 2012. 27.11.2012 – 28.11.2012. Bonn/DE. Jezik: en.
Organizira: Organic Services GmbH, München/DE. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: **The 3rd Global Energy Basel Summit.**
22.1.2013 – 23.1.2013. Basel. Jezik: en. Organizira: Global Energy
Basel, Basel/CH. [Več o tem »](#)

Saj ni res, pa je!

... Zelo odročni kraji v Alpah potrebujejo posebne ukrepe. To so vedeli že veliki vojskovodje, denimo Napoleon. Bil je prvi, ki je Livigno daljnovidno razglasil za brezcarinsko območje.

Še do začetka petdesetih je bila ta italijanska vas pozimi več mesecev odrezana od sveta, marsikdo jo je opisal kot najvišje ležeči stalno naseljeni kraj v Evropi. A moč carinskih dajatev prostega območja naredi svoje: danes se v vas dnevno vijejo kolone avtomobilov, vzniki napolnijo rezervoar, naskrivaj še enega ali dva, se spet odpeljejo domov in tako prevozijo ogromno kilometrov po dolgi ovinkasti poti skozi Valtellino in Val Poschiavo. Liter bencina stane v Livignu povprečno 60 centov manj kot drugod v Italiji. A kako naj bi Napolen vedel, da sodobni državniki idilične kraje trpajo z avtomobili, da so zastoji na cestah znak blagostanja in da zaradi nekaj prihranjenih centov ljudje svoj prosti čas preživljajo v pločevinastih škatlah ...

Viri in več informacij na: www.cipra.org/it/alpmedia/notizie-it/4716 (it)